

ZARONIMO U DRUGE KULTURE.
ZARONIMO U SVET TIŠINE.
VAŽNO JE.

Sluh nije jedini način da čujemo.

RUKE GOVORE

LJUDSKE POTREBE SU GLASNE I U TIŠINI

Kultura i jezik zajednice
gluvih i nagluvih osoba

ZAŠTO KULTURA?

Ljudsko ponašanje je smisljeno samo onda kada se posmatra u sociokulturnom kontekstu u kojem se javlja.

(Segall et al., 1998)

U svim našim akcijama, mi se oslanjamo na ideje, vrednosti, strategije, osećanja i ciljeve, koji su oblikovani našim kulturnim iskustvima.

(Heine, 2010).

Razumevanjem tuđih kultura otkrivamo bogatstvo ljudskih ideja, misli i iskustava.

OTKRIJMO IH. >>>

Ljudi su bića kulture.

(Heine & Norenzayan, 2006)

DVE PERSPEKTIVE

gluvi

Fokus na oštećenju sluha, koji se tumači kao INVALIDITET POJEDINCA.

Gluvi

Ističe specifičnosti kulture i jezika ove zajednice, zbog čega ih svrstava u KULTURNU i JEZIČKU MANJINU.

ČEMU VODE PERSPEKTIVE?

INVALIDITET

nesposobnost
nemoćnost
slabašnost

SAŽALJENJE
NEVIDLJIVOST
PASIVNA POZICIJA

■ Oduzimanje iskustva i šanse za razvoj punih potencijala.

KULTURA

okvir kroz koji ljudi doživljavaju, komuniciraju i razumeju stvarnost. (Vigotski, 1968)

PRIHVATANJE I RAZUMEVANJE
RAZLIČITOSTI, PRILAGOĐAVANJE

■ Uslovi mogu da invalidiraju ako se ne uzmu u obzir prepreke manjinskih grupa, u odnosu na većinske.

Od sada, pa nadalje, pričamo o pojmu Gluvi:

- Manjinskoj zajednici, sa pozitivnom konotacijom, u kojoj članovi dele specifičnu (sub)kulturu i jezik, te ponos i dostojanstvo zbog pripadnosti istoj.

ZNAKOVNI JEZIK

1 MATERNJI JEZIK VEĆINE
GLUVIH OSOBA

2 SREDIŠTE KULTURE
GLUVIH OSOBA

3 RUKE SU OSNOVNO
SREDSTVO KOMUNIKACIJE
I VAŽAN SIMBOL U OVOJ
ZAJEDNICI

ZNAKOVNI JEZIK NIJE UNIVERZALAN!

➤ Može da se razlikuje čak i u okviru iste porodice (pol, uzrast, brzina i stil znakovanja), u dva različita grada, države, kontinenta...

ZA JEDAN POJAM POSTOJI VIŠE RAZLIČITIH ZNAKOVA

➤ Zbog toga je važno da znakovni jezik prati i jasan izgovor (otvaranje usta).

PRIPADNOST?

Socijalna isključenost

Mi, kao ljudi, imamo potrebu da pripadamo drugima i da drugi pripadaju nama – kroz prijateljske, partnerske i porodične odnose, ali i kroz pripadnost široj zajednici.

S obzirom na to da mali broj čujućih ljudi koristi znakovni jezik, to u velikoj meri otežava ostvarivanje ove potrebe i doprinosi društvenoj izolovanosti.

SIGURNOST?

Potreba za posrednikom

Usled nedovoljne pristupačnosti sadržaja i informacija, gluve osobe se u velikoj meri oslanjaju na posrednike u komunikaciji (tumače za znakovni jezik), čiju ulogu neretko preuzimaju njihova čujuća deca, koja se tako često nađu i u uzrasno neprilagođenim situacijama.

Konstantna potreba da se oslanja na druge, za manje i/ili više ozbiljne situacije u životu, doprinosi većem doživljaju nedostatka kontrole, neizvesnosti i nesigurnosti.

VREDNOVANJE?

Manje šanse za priznanjem i poštovanjem

Ukoliko ne razumemo nečiji jezik i kulturu, teško da možemo u pravoj meri da cenimo bogatstvo ideja koja se nalaze iza njegove ličnosti.

Tako, ukoliko gluve osobe svrstavamo u osobe sa invaliditetom, ne pokušavajući da razumemo njihov jezik i kulturu, ne možemo ni saznati da se među njima kriju i brojni umetnici, uspešni stručnjaci i ljudi željni znanja u različitim oblastima.

ŠTA KADA JE KULTURA BARIJERA?

EKSPRESIVNOST I NEPOSREDNOST

Izražajna facijalna **EKSPRESIJA** je jedna od specifičnosti zajednice gluvih osoba.

Predstavlja **PANDAN** za tonalitet u govornom jeziku.

Putem facijalne ekspresije, gluve osobe iskazuju osećanja, stavove, te upitne izraze. Daju boju i živost onome što se saopštava u komunikaciji.

NEPOSREDNOST se može manifestovati u vidu pojačane taktilnosti, odnosno dodira ili zagrljaja, od strane gluve osobe.

PRAKTIČNE SMERNICE

- U razgovoru sa njima, pojačajte uključivanje mimike.
- U kriznim situacijama ih možete umiriti brižnim dodirom.

PRAKTIČNE SMERNICE ZA KONTAKT SA GLUVOM OSOBOM

OTVARATI USTA POLAKO I JASNO.

- Gluve osobe se u velikoj meri oslanjaju na čitanje sa usana.

OBRAĆATI SE GLUVOJ OSOBI, A NE TUMAČU ZA ZNAKOVNI JEZIK.

- Tumač je posrednik u komunikaciji, a gluva osoba je naš glavni sagovornik. Na ovaj način joj iskazujemo poštovanje.

PRUŽITI POTPUNU INFORMACIJU, NA JEDNOSTAVNIJI NAČIN.

- Znakovni jezik ne prati u potpunosti gramatiku srpskog govornog jezika, stoga je potrebno formirati jasnu i kratku poruku, ali pritom ne izbaciti bitan sadržaj.

RAZUMETI POJAČANU EKSPRESIVNOST I NEPOSREDNOST

NAČINI KOMUNIKACIJE

ČITANJE SA USANA

DVORUČNA ABECEDA

PISANJE (PAPIR I OLOVKA ILI DIGITALNI FORMAT)

POSREDSTVOM TUMAČA

ZNAKOVNI JEZIK

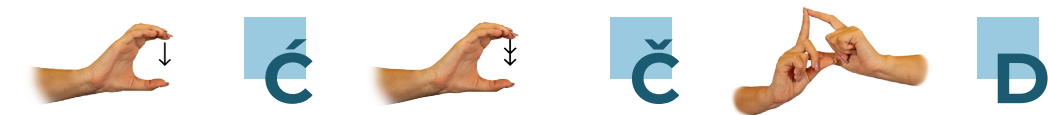
DVORUČNA ABECEDA

A

B

C

Ć

Č

D

Đ

DŽ

E

F

G

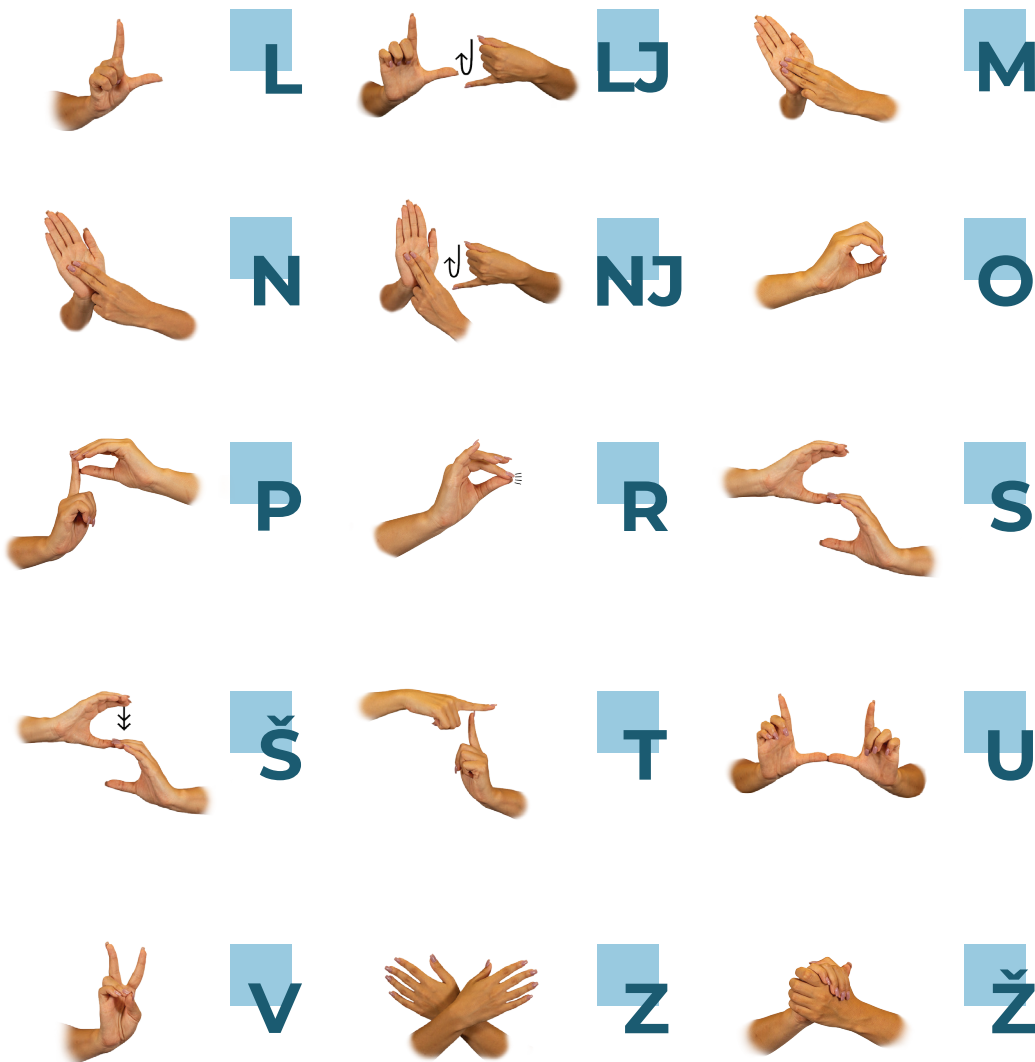
H

I

J

K

IZDAVAČ:

Društvo tumača i prevodilaca za znakovni jezik Novi Sad

Adresa: Vojvode Putnika 1, Novi Sad, Republika Srbija

Kontakt telefon: +381 62 893-78-98

E-mail: drustvo.prevodilaca@gmail.com

www.rukegovore.org.rs

Facebook i Instagram nalog: @rukegovore

AUTORI:

Dajana Erceg, master psiholog

Anja Žujović, master psiholog

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

PR "Patch"

ŠTAMPA:

Futura doo Novi Sad

oktobar 2022

TIRAŽ:

100

Publikacija "Ljudske potrebe su glasne i u tišini" je podržana od strane Grada Novog Sada, Gradske uprave za zdravstvo.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

81'221.24(035)

ЕРЦЕГ, Дајана, 1997-

Ljudske potrebe su glasne i u tišini : kultura i jezik zajednice gluvih i nagluvih osoba / [autori Dajana Erceg, Anja Žujović]. - Novi Sad : Društvo tumača i prevodilaca za znakovni jezik, 2022 (Novi Sad : Futura). - 12 str. : ilustr. ; 18 cm

Podatak o autorima preuzet iz kolofona. - Tiraž 100.

ISBN 978-86-921251-4-0

1. Жујовић, Ања, 1997- [аутор]
а) Знаковни језик -- Приручници

COBISS.SR-ID 76910345